

CHRONICLE

WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

5. LISTOPADU 2011

1/XVII

Komu volat
do Evropy

9

Seriál:
Srí Lanka

10

Úspěch
Modelu NATO

14

Bořivoj Hnízdo: Libye je mezníkem pro NATO

Co pro svět znamená pád Muammara Kaddáfího? Jak se to projeví v rámci NATO? Může takováto událost zahýbat vztahy mezi evropskými mocnostmi a USA? A jaké další země mají šanci stát se světovými hegemony? O tom všem jsme si povídali s Bořivojem Hnízdem, politologem a především politickým geografem, který v současnosti vede Katedru anglofonních studií Metropolitní univerzity Praha.

Oči celého světa se v posledních dnech, týdnech i měsících upírají k dění v Libyi. Co podle vás znamená pád Muammara Kaddáfího pro libyjský lid? Je to opravdu takový zlom?

Samozřejmě, zlom to je. Kaddáfí byl u moci od roku 1969, tedy celých 42 let, a po celou tu dobu byl libyjský režim spojený s jeho jménem. Kaddáfí nebyl nic jiného než obyčejný diktátor. Všechny jeho pokusy vytvořit okolo sebe ideologii neuspěly; například Zelená kniha sice byla zvláštní a originální kombinací marxismu a arabského nacionalismu, ale nakonec z toho nic moc nebylo. Libyjský národ

je dnes definován pouze státními hranicemi; ve skutečnosti se totiž jedná o tři kulturně i historicky odlišná území, na nichž lidé po staletí žili zcela rozdílným životem. Mě nyní zajímá, zda se Libye vrátí k systému, který bude odrážet rozdělení na tyto tři regiony. Dále je tu samozřejmě otázka vlivu islámu. Je zde ale tolik neznámých, že si netroufám říct, kterým směrem se situace bude vyvíjet.

Můžeme již nyní mluvit v souvislosti se smrtí plukovníka Kaddáfího o konci režimu jako takového? Má Libye nakročeno k novému uspořádání?

Každopádně, a to dokonce ani ne díky Kaddáfího smrti, ale spíše z důvodu dobytí hlavního města. Bylo velmi důležité, že k dobytí Tripolisu došlo, a to ještě před vypršením rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1973 (pozn. red.: rezoluce umožňující zřízení bezletové zóny nad Libyí a provedení intervence za účelem ochrany civilního obyvatelstva Libye), neboť její platnost téměř končila a nesplnění hlavního cíle by mohlo představovat velký problém pro mezinárodní společenství. Nicméně Libye je obrovská země a nevíme, jak se zachová její vnitrozemí.

Média většinou zmiňují pouze dvě strany konfliktu v Libyi – rebely

a tzv. Kaddáfího věrné. Vy jste ale mluvil o třech oblastech. Odlišovaly se nějak zásadně jejich postoje?

Ano, rozdíl mezi těmito oblastmi zaznamenáváme již od starověku. První je Kyrenaika, jejíž součástí jsou např. Benghází a Tobruk a která je odedávna navázaná na Egypt, a to nejenom geograficky. Na to nesmíme zapomenout, neboť právě politické změny v Egyptě měly na tato města velký dopad. A zrovna tak i Egypt samotný má v této části své zájmy, i když to nedává veřejně najevo. Dále je zde západní část pobřeží, tedy Tripolsko, které hrálo důležitou roli v celých moderních »pokračování na str. 6

Přijímací eseje aneb vstupní brána do Modelu OSN

Během každého ročníku čeká na účastníky Pražského studentského summitu (PSS) řada výzev a úkolů, přičemž prvním a naprosto nezbytným počinem je přihláška. Jak si s nimi letos poradili středoškolští studenti? Co zvládli výtečně a co se stalo hlavním kamenem úrazu? To vše nám prozradil Michael Rozsypal, hlavní koordinátor PSS.

Přijímací řízení jsme se letos rozhodli lehce obměnit: tematicky jej rozšířit, aby si každá delegace mohla vybrat jedno ze čtyř zajímavých témat. A tak se nám sešly názory „čínských studentů“ na cenzuru internetu, prohlášení „Syrské národní rady“, prognózy české politiky pro září 2012 a zahraničněpolitické priority vybraných zemí. Díky předem nastaveným kritériím hodnocení bylo možné eseje vyhodnotit na třicetibodové stupnici. Všechny eseje hodnotil stejný tým z řad členů a spolupracovníků Asociace pro mezinárodní otázky, takže měl přehled o všech esejích, mohl je porovnat a ohodnotit podle daných kritérií.

» pokračování na str. 3

Nebojte se projevů!

Pražský studentský summit (PSS) nabízí skvělou šanci naučit se mluvit před publikem. Každý se může stát dobrým řečníkem - důležité je zachovat chladnou hlavu, promyslet si obsah i strukturu a vyzkoušet si, jak projev zní. Časový limit je velmi omezený, takže je potřeba držet se staré zásady „stručně, jasně, srozumitelně“.

» pokračování na str. 8

editorial

Iveta Moravcová Šéfredaktorka Chronicle

Milé čtenářky, milí čtenáři,

možná se teď ptáte: „Proč?“ Proč jste posílali tu přijímací esej? Proč máte vlastně sedět ve školní aule, když je sobota? Proč nemůžete v tuto brzkou hodinu raději spát? A proč tak máte činit i nadále? Existuje hodně otázek, na které vám, bohužel, neodpovím. Mohu vám ale prozradit, že mně se to vyplatilo. Sice to někdy stálo jisté úsilí a přemáhání, ale výsledek? Stačil jeden rok a věděla jsem, že oněch pět přípravných setkání, konference i doprovodné programy mi daly tolik, že mě celý tento projekt jen tak nepustí.

Nyní už ale nehájím zájmy žádného státu. Teď jsme tu s celým týmem novin Chronicle od toho, abychom vám v průběhu celého ročníku přinášeli spousty rozhovorů se zajímavými lidmi, představovali hosty workshopů, informovali o dění v jednotlivých orgánech i Modelech, nabízeli delegátské duely a dopo-

ručovali zajímavé weby, konference či knížky, protože nedílnou součástí diplomata je i jeho kulturní stránka. Zrovna tak máme pro letošní ročník připraveny dva speciální seriály: první vám bude přibližovat přednosti i neduhy Evropské unie a druhý se zaměří na nepříliš známé vnitrostátní konflikty posledních dekad. Chronicle je ovšem otevřen i vám, pokud se budete chtít podělit o jakékoliv vaše názory, postřehy či jiné komentáře. Doufám, že pro vás budou následující měsíce setkání nejenom na půdě VŠE, ale i v rámci konference natolik potěšující a po všech stránkách přínosné, že na ně budete ještě dlouho vzpomínat.

S přáním dynamického jednání plného vášnivých rozepří i efektivních kompromisů

Iveta Moravcová

Úhel pohledu

1) K čemu podle tvého názoru povedou současné „antikapitalistické“ protesty?

2) Domníváš se, že je Česká republika připravená na přímou volbu prezidenta?

Markéta Melicharová
Model OSN

1) Je krátkozraké bojovat proti kapitalismu. Spousta účastníků protestů si možná ani neuvědomuje, co to slovo znamená, natož, aby shodně věděli jakým jej nahradit. I kdyby se domohli jeho záměny, skutečně by to vedlo ke větší spokojenosti společnosti?

2) Nevěřím ve schopnosti českých občanů nehodnotit kandidáty jen podle sympatií. Pouze menšina si dovede představit, nakolik bude jejich favorit ve světě působit reprezentativně a nakolik bude schopen či ochoten prezentovat čisté názory a postoje své země, nikoli svoje.

Jiří-Jakub Zévl
Model OSN

1) Ti lidé nevědí, proti čemu protestují. Je to pouze důsledek frustrace z mizerné ekonomické situace vyspělého světa. Já nevidím jinou alternativu než kapitalistický systém hospodaření. Možná někdy přijde jiný fungující systém – to nikdo nevíme, ale moc tomu nevěřím.

2) To těžko. Pořád je v Čechách příliš málo politicky zodpovědných lidí. Volba

by byla pouze směšnou taškařicí, ve které by vládla milá slovíčka. Prezident je politik a měl by mít za sebou dostatečnou podporu jiných politiků. Pokud ne, bude za fackovací panáka, tedy k ničemu.

Jana Lohrová
Model NATO

1) Ačkoliv současné protesty po vzoru „Occupy Wall Street“ poukazují na reálný a palčivý problém, nemyslím si, že mají samy dostatečnou politickou páku. Pokud někdo bude ze současné situace profitovat, potom to pravděpodobně budou populistické strany z obou stran spektra.

2) Co se týče voličské odpovědnosti, nejspíše nikdy úplně připraveni nebudeme. Nicméně právě přímá volba by mohla přinutit lidi brát volby a jejich následky vážněji, tak jak se to částečně děje již dnes. Záleželo by však na pravomocích takto voleného prezidenta.

David Pustai
Model OSN

1) Lidé, kteří protestují proti systému, tu vždy byli a budou. Myslím, že většina států si uvědomuje problémy současného bankovního systému a snaží se je regulovat různými ekonomickými opatřeními. Tato opatření se lidem ovšem také nelíbí a já si nemyslím, že povedou k větším změnám v politice jednotlivých států.

2) Myslím si, že Česká republika na přímou volbu prezidenta připravena není. V ČR navíc nehraje prezident tak silnou roli, jako např. v USA, Francii nebo Rusku, tudíž je přímá volba prezidenta zbytečná.

ČTĚTE

Kontroverze v Praze

Ponořte se do právní a etické historie fotografie!

Více na straně 4

ČTĚTE

First Success of Model NATO achieved

Do you know what it is?

Více na straně 14

TIRÁŽ

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; šéfredaktorka: Iveta Moravcová, tel.: 732 326 116; e-mail: chronicle@amo.cz; zástupce šéfredaktorky: Tomáš Jungwirth, tel.: 605 103 016; redakce: Laura Havlová, Matouš Hruška, Kristián Léko, Lucie Ottingerová, Michal Pečeňa, Thu Thy Truong; fotografie: Matuš Škorík, Tereza Jermanová, Petr Gottfried, Kateřina Humplíková, Lynda Phanh Thanh, Alan Homolka, Jakub Kolář; technická spolupráce: Trieu Phi Long.

Hosté prvního workshopu

VLADIMÍRA DVOŘÁKOVÁ

Profesorka politologie, vedoucí Katedry politologie na Fakultě mezinárodních vztahů VŠE, předsedkyně Akreditační komise ČR. Původním vzděláním historička. V letech 2003 až 2006 byla viceprezidentkou Mezinárodní politologické asociace.

TOMÁŠ KARÁSEK

Současný ředitel Výzkumného centra AMO. Přednášel na Fudan University v Šanghaji. V současnosti přednáší na FSV UK kurzy týkající se mezinárodní bezpečnosti a konfliktů, bezpečnostní integrace v euroatlantickém prostoru a nových bezpečnostních hrozeb.

IVANA KARÁSKOVÁ

Analytička AMO a doktorandka Katedry mezinárodních vztahů FSV UK. Odborně se věnuje zahraniční a bezpečnostní politice Čínské lidové republiky a Tchaj-wanu. Absolvovala studijní a výzkumné stáže na Tchaj-wanu, v Číně a na Columbia University v USA.

VÍT DOSTÁL

Absolvent studijních stáží na Collegium Civitas ve Varšavě, pracovních stáží na českém velvyslanectví v Polsku a na zastoupení Jihomoravského kraje v Bruselu. Působí v AMO. Zaměřuje se na středoevropskou spolupráci, polskou zahraniční a vnitřní politiku a institucionální otázky EU.

KRYŠTOF KOZÁK

Přední český amerikanista. Specializuje se především na americko-mexické vztahy, asymetrickou integraci v rámci mezinárodních organizací, imigrační politiku a mezinárodní politickou ekonomii. Aktuálně působí na Katedře amerických studií FSV UK.

ZORA HESOVÁ

Vystudovala politologii a islamologii na Freie Universität v Berlíně. Odborně se specializuje především na islámskou filozofii, komentuje Blízký východ pro různá česká média a je mnoha publikací na toto téma. Přednášela na Europa-Universität Viadrina ve Frankfurt nad Odrou a na UK.

VILÉM ŘEHÁK

Vilém Řehák vystudoval afrikanistiku a politologii na FF UK a mezinárodní vztahy na FSV UK. Věnuje se otázkám politického, ekonomického a bezpečnostního vývoje postkoloniální Afriky, publikuje v odborných periodících, přednáší na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého Olomouc. Je tajemníkem Centra pro regionální rozvoj ČR.

Vždy je kam se posouvat

»pokračování ze str. 1

Drtivá většina esejí byla na vysoké úrovni. Její autoři si dali práci s přípravou, nastudovali problematiku z několika zdrojů, pokusili se o vlastní názor, zhodnocení a originalitu; mnohdy nás taktéž překvapila propracovaná stylistika či zajímavé pojetí prací. Chválit a poplácávat se po ramenu však není smyslem tohoto článku. Dovolte mi zmínit nejčastější chyby, které se v textech objevovaly, abyste se jim mohli pro příště vyhnout. Jak se říká - chybovat není ostuda, ostuda je se z chyb nepoučit.

mohou nastat, ale je důležité na základě faktů a dosavadního vývoje načrtnout a zkusit předpovědět možný scénář naší politické scény.

POZOR NA ROZSAH I TÉMA

Bohužel i letos jsme se setkali se zkopírováním celé jedné eseje. Tato esej byla ohodnocena nula body a automaticky vyřazena z přijímacího řízení. Stejně hodnocení dostala i esej, která nedodržela předem stanovený rozsah (i s mírnou tolerancí) a byla tak useknuta v půlce věty. Na Pražský studentský su-

NEJČASTĚJŠÍ KAMENY ÚRAZU

Řadě esejí byly zbytečně odečteny body za chyby vzniklé z nepozornosti. Jednalo se především o špatný slovosled, nesrozumitelné formulace, nevhodně použitá slovní spojení či cizí slova, překlepy a dokonce i stylistické chyby a gramatické hrubky. Berte to, prosím, jako doporučení pro všechny texty, které budete v budoucnu (nejen na Summitu) psát a nepodceňujte důkladnou kontrolu napsaného textu. Pečlivé několikanásobné přečtení (zvláště v kratším textu, jakým byla přihlašovací esej) vám příliš času nezabere a vychtáním zbytečných chyb můžete značně vylepšit vyznění a dojem z vaší práce. Velmi doporučuji nechat text přečíst „třetí stranou“, ideálně tedy osobou, která s tvorbou textu nemá nic společného a má od něj patřičný odstup. Mnohdy tak najde a podchytí chyby, kterých si vy už při několikatém pročítání jednoduše nevšimnete. Nebojte se oslovit jazykově zdatnějšího spolužáka, někoho z rodiny či klidně učitele českého jazyka.

mmit však nepřicházejí pouze lidé, kteří již všechno vědí a píšou skvělé práce. Naopak – náš projekt je tu od toho, abychom se v průběhu celého ročníku učili, vzdělávali a zdokonalovali se v co nejširší paletě znalostí, schopností a vědomostí. Nejcennější vlastností delegáta je podrobit se sebereflexi a pokusit se příště dosáhnout ještě lepšího výsledku. I přese vše výše zmíněné však všem přijatým delegacím patří dík za kvalitní a mnohdy inspirativní eseje a také přání opětovné inspirace do dalších – at' už psaných či mluvených – projevů.

Nyní jste součástí velké „Summitů rodiny“, kterou spojuje touha po tom nechat věci tak, jak jsou! Buďme tedy kritičtí k sobě i svému okolí a snažme se posouvat se o kus dál. Přesně proto tady Pražský studentský summit je a já vám přeji krásný XVII. ročník!

Michael Rozsypal

Přihlášeno
90 delegací

Přijato
69 delegací

Počet delegací, které dostaly stát uvedený na 1. místě
31 delegací

Počet delegací, které dostaly stát uvedený na 2. místě
10 delegací

Počet delegací, kterým byl stát přidělen
28 delegací

DOPORUČUJEME

Kontroverze v Praze

KONTROVERZE
CONTROVERSIES

studentpoint.cz

Kulturní podzim v Praze otevírá Galerie Rudolfinum s výstavou „Kontroverze: Právní a etická historie fotografie“ z dílny lausanského Musée de l'Elysée. A protože všeobecný přehled je bezpochyby nejstylovější doplněk diplomata, doporučuje redakce Chronicle její návštěvu i vám.

Od svého vzniku v roce 1839 fotografie nejenže věrně dokumentuje každý významnější krok lidstva, ale jako správný umělecký žánr také vyvolává emoce. Kurátoři Kontroverze samozřejmě nebyli jediní, kteří si tohoto faktu povšimli – stačí se podívat například na vítězné snímky veslešlavné soutěže World Press Photo. Jejich přínosem je ale právě v koncentraci fotografií, které se za posledních 160 let staly předmětem mnoha významných soudních sporů, a to například v souvislosti s ochranou soukromí – v této souvislosti se tak třeba na Kontroverzi dozvíme, že prvními paparazzi bylo duo Priester & Wilcke, kteří se v touze po senzaci vloupali do Bismarckovy ložnice, aby jej vyfotili na smrtelném loži.

FOTOGRAFIE NA HRANĚ A ZA NÍ

Jean-Luc Godard jednou prohlásil, že fotografie je pravda. A ta podle populárního rčení dost často bolí. Možná právě proto je velká část výstavy věnována fotografiím, které nějakým způsobem otřásly světovými emocemi. I když fotografie z válečného prostředí (od španělské občanské války přes válku v Iráku) jsou její nezbytnou součástí, celá tato kategorie jako celek je

„Porovnejte své vnímání tabu témat.“

mnohem barvitější. Například fotografie „Líbající se jeptiška“, kterou si snad všichni pamatujeme z reklamy společ-

acuphotos.com

„Líbající se jeptiška“ byla v Itálii zakázána a v Anglii naopak oceněna.

A dalším příkladem vývoje fotografie je propaganda. Zde narážíme na případ „umazání“ soudruha Ježova ze společné oficiální fotografie poté, co u Stalina upadl v nemilost; zrovna tak zde můžeme vidět fotografie, které rozpoutaly debaty o tom, zda je vůbec vhodné je z etických důvodů publikovat.

nosti Benetton, byla v Itálii zakázána a v Anglii naopak oceněna. Návštěvníci výstavy mají tak unikátní možnost porovnat své vnímání tabu témat nejen v historické, ale i velmi současné perspektivě.

Lucie Ottingerová

Nevycestovali jsme jenom do sídla OSN...

... Ale také do sídla WTO...

... Vyzkoušeli jsme si, co obnáší diplomacie...

... A mnohé další.

Významná výročí: na co nezapomínat

Datum	Místo	Událost	Datum	Místo	Událost
9. 11. 1989	Německo	Pád berlínské zdi. Po téměř třiceti letech byla zbořena zeď rozdělující Berlín a potažmo celé Německo na socialistickou NDR a demokratickou SRN.	17. 11. 1989	Česká republika	Brutální zásah policie proti studentům v Praze počal Sametovou revoluci.
11. 11. 1918	Evropa	Po čtyřech letech skončila první světová válka porážkou Německa a jeho spojenců.	22. 11. 1963	Texas	Americký prezident J. F. Kennedy byl zastřelen, když projížděl v otevřeném vozu Dallasem v rámci kampaně pro další prezidentské volby.
11. 11. 1939	Česká republika	Vysokoškolský student Jan Opletal byl zabit při protinacistické manifestaci. Po sérii demonstrací nechal Hitler 17. listopadu téhož roku zavřít všechny vysoké školy, zajmout představitele vysokoškoláků a devět z nich dal popravit.	29. 11. 1947	Palestina	Valným shromážděním OSN byla přijata rezoluce k rozdělení Palestiny, která měla vyřešit arabsko-židovský konflikt na území Britského mandátu Palestina.

Pátrání po Valném shromáždění: úspěšné!

Pražský studentský summit se od minulého ročníku hodně změnil. Ovšem jedna změna je ještě markantnější, než všechny ostatní. Ze seznamu orgánů zmizelo Valné shromáždění, které Model OSN provázelo téměř od úplného počátku. Někteří zkušenější účastníci Summitu se jistě divili, kam se podělo. Nezmizelo tak docela, jen prošlo zásadní proměnou.

Není ročníku, kdy by se Model OSN neproměnil. Posun a vývoj je jistě přirozená věc a v projektu organizovaném mladými lidmi to platí dvojnásob. I přesto mohou změny vyvolávat pochyby. Ovšem schopnost inovace, jak říká švédský ekonom Jonas Ridderstråle, spočívá v otázce „Co kdyby?“. Taková otázka jen podporuje zvědavost a chuť dělat věci jinak a lépe. Přesně tak jsme uvažovali, když pod našima rukama vznikala letošní podoba Valného shromáždění.

ANO, I TY!

V čem bude tedy letošní Valné shromáždění jiné? Letos poprvé nebude samostatně simulovaným orgánem; delegátem Valného shromáždění se však oproti tomu stane každý delegát Modelu OSN, a to v rámci dopolední části workshopu.

Reálné Valné shromáždění stojí totiž na projevech pronášených před celým

plénem. Tyto projevy se dotýkají široké škály témat od humanitárních otázek až k energetické bezpečnosti. Letošní ročník se rozhodl napodobit tento model, a tak budete moci vystoupit před plénem i vy, delegáti jednotlivých orgánů OSN. Důležitým aspektem při práci ve Valném shromáždění pak bude nejen tematická pestrost, ale i velký počet řečníků, kteří se mohou vystřídat za pět přípravných setkání. Promluvit totiž může každý člen delegace.

STÁT SI ZA SVÝM STÁTEM

I na Valném shromáždění se nicméně od delegáta očekává prezentace postoje jeho státu. Tato největší delegátská dovednost – umět nenásilně, ale přesvědčivě prezentovat postoj zastupovaného státu, a to i svému úhlavnímu nepříteli – je stálou výzvou i pro ostřílené delegáty. O to větší se pak stává i v takto širokém plénu.

Gabriela Šolllová

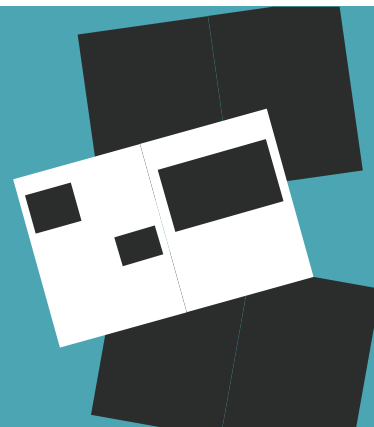
MÁTE NÁZOR?

Vyjáďte ho před stovkami delegátů a významnými osobnostmi!

Neváhejte a okomentujte události z domova i zahraničí!

Máte zajímavou zkušenost z cest, studia v neobvyklých destinacích či z akcí, které by mohly zajímat i ostatní delegáty?

Pište na chronicle@amo.cz!

ROZHOVOR

Evropa by neměla svůj kredit promarnit

Je velmi pravděpodobné, že ať už bude dění vypadat jakkoli, tak se to nikdy nebude líbit celé Libyi. (Bořivoj Hnízdo)

»pokračování ze str. 1

dějínách Libye od Osmanské říše až k italskému kolonialismu. Tato oblast má zase nejbližší k Evropě, a to nejen geograficky, ale také historickými vazbami na Itálii. Třetí oblastí je vnitrozemský Fezan, jehož celková politická kultura je jiná, neboť tato část byla k Libyi připojena teprve před sto lety, v době italského kolonialismu, navíc pouze „na papíře“. Tato část má blízkost k Tuaregům a dalším saharským zemím a národům, přičemž u těchto skupin nevíme, jak se budou dívat na novou Libyi. Je velmi pravděpodobné, že ať už bude dění vypadat jakkoli, tak se to nikdy nebude líbit celé Libyi.

Před časem jste v rozhovoru pro Českou televizi zmínil dominový efekt a jeho vliv na země Maghrebu. Může mít smrt plukovníka Kaddáfího vliv i na další neklidné země, např. Sýrii?

Rekl bych, že to vliv mít bude, a to zejména na místní elity, které jsou stále u moci. Novináři se na dominový efekt ptají často, ale s jednoduchými odpověďmi bych byl opatrný. Když začínaly nepokoje v Libyi, spíš jsem jako další kandidátskou zemi na propuknutí nepokojů tipoval Alžírsko než Sýrii. A nyní můžeme vidět, že Alžírsko je zatím klidné a v Sýrii se naopak situace jeví velmi dramaticky. Ale už zítra to může

být úplně jinak. Navíc je zřejmé, že průběh i výsledek situace v Libyi nejspíše ovlivnily evropské mocnosti pod hlavičkou NATO. Víme totiž velmi dobře, že Benghází bylo v březnu velmi blízko pádu a jen zásah NATO jej zachoval svobodně.

Když už jsme zabrousili k jednotkám NATO – často ve spojitosti se zásahem proti porušování lidských práv mluvíme o tzv. humanitárních intervencích. Má vůbec Západ nebo kdokoliv jiný právo něco takového provádět?

Zrovna Západ má celkem ideální

pozici. V žádném velkém městě, kde vypuklo arabské jaro, jsem neviděl, že by se pájily evropské vlajky – což jsme dříve vídali téměř každodenně. Arabský svět je náš soused, takže je pro nás neskutečně důležitý a vlastně dokonce důležitější, než např. pro USA. A kredit, který si Evropa u velké části arabské populace nyní získala, by rozhodně neměla jen tak promarnit.

Také je důležité si uvědomit, že zásah v Libyi byl první akcí NATO, při níž neměly hlavní slovo USA. A není to jen tím, že Amerika vede dvě války a nechťela být ve třetí a že se Barack Obama takto rozhodl, aby se přiblížil svému případnému volebnímu vítězství. Mám dojem, že v tom bylo něco víc. Američané začínají mít jiný pohled na NATO – nejenže vždycky chtěli, aby v NATO byla větší role Evropy a aby všechno nebylo jen na amerických bedrech, ale nově budou NATO považovat za politiku především evropskou, přičemž sami případně jiné akce jinde ve světě budou dělat v jiném koaličním spojení. Takže i z tohoto pohledu je to určitý historický mezník.

»pokračování na str. 7

BOŘIVOJ HNÍZDO

Bořivoj Hnízdo je vedoucím Katedry anglofonních studií Metropolitan University Praha. V letech 1986 až 1989 byl členem Institute of Commonwealth Studies na University of London a spolupracovníkem Royal Institute of International Affairs. V letech 2003 až 2010 působil jako ředitel Institutu politologických studií FSV UK. Taktéž přednášel na Diplomacické akademii Ministerstva zahraničních věcí, Akademii veřejné správy či Oxford University. Zabývá se politickou geografii, především v zaměření na anglofonní oblasti.

GENTLEMANSKÝ A FILMOVÝ PÁTEK

Chceš zjistit, co dělá muže gentlemanem, ženu dámou a delegáta pravým diplomatem? Nechceš se ve společnosti cítit jako „slon v porcelánu“? Máš chuť si zábavnou a nezvyklou formou osvojit praktické dovednosti, které upotřebíš i mimo jednací místnost? Tak právě pro tebe je určen náš interaktivní seminář etikety.

Nebo tě snad už nudí hollywoodské thrány? A navíc ti není lhostejný osud lidí, pro které je často luxusem to, co je pro nás naprostou samozřejmostí? Zúčastni se tradičního Lidskoprávního biografu, v jehož rámci ti představíme poutavé dokumenty s lidskoprávní tematikou, o kterých budeš mít následně možnost diskutovat se zajímavými hosty.

Držte si klobouky, startujeme již v pátek 25. listopadu! Pro více informací sleduj internetové stránky www.studentsummit.cz a Facebook.

»pokračování ze str. 6

Nedávno jste v rozhovoru pro Český rozhlas Leonardo mluvil o tzv. třetí dělení Afriky mezi Čínu, USA a Evropu. Dá se to aplikovat i na tento případ?

O třetím dělení Afriky se hodně mluví, ale toto je úplně jiné než předešlá dvě dělení. Třetí je jen v historické posloupnosti. V dnešní době je zřejmé, že do Afriky budou čím dál tím víc vstupovat asijské mocnosti, protože potřebují její nerostné bohatství. Ale neřekl bych, že třetí dělení Afriky je otázkou přímo spojenou s arabským jarem nebo s libyjským konfliktem. A navíc se týká spíše subsaharské Afriky, protože arabský svět v otázce vlastní emancipace už postoupil tak daleko, že by nikdy nebyl ochoten být předmětem hry mocností.

V dobách studené války se hovořilo o bipolárním světě, pak se světovým hegemonem načas staly Spojené státy a nyní se často zmiňuje multipolarita. Je na místě mluvit v souvislosti s USA o ztrátě postavení hegemonu?

Myslím si, že z vojenského hlediska hegemonem zůstávají. Po ekonomické stránce jsou ale Spojené státy zhruba na stejné pozici jako Velká Británie v druhé půlce 19. století – její postavení též oslabovalo. Hlavním spojencem pro USA nebude v 21. století NATO, nýbrž ostatní anglicky mluvící země. Když se ostatně podíváte na zapojení těchto zemí do konfliktů, kde se angažují USA, tak

Máme s takovýmto multipolárním uspořádáním nějakou historickou zkušenost nebo je to pouze současný fenomén? Může takto svět vůbec fungovat?

Historicky to nemá smysl srovnávat. Je ale zajímavé, že vývoj technologií a postup globalizace se vždy někde projeví s větší a někde s menší intenzitou. Navíc spojení lokálních a

zemská. Indie je dnes devátou největší, Čína druhou největší ekonomikou světa. V Indii jsou velké politické problémy, za její největší úspěch můžeme považovat to, že přetrvávala jako jednotný stát. V Číně je to podobné – víme, jaký je tam politický systém. Ale pokud Indie zvládne ekonomický vývoj, tak nelze pochybovat o tom, že se stane globální

veta... Ale řešení jednoduché nebude a budoucí složení Rady bezpečnosti je nejasné. Roli hraje kombinace vojenské a ekonomické síly a pohledu do budoucna. Nepochyboval bych o Indii: Spojené státy ji oficiálně uznaly jako jadernou mocnost, i když se jedná o porušení základního principu, na kterém je založena americká politika, tj. neroz-

O Japonsku a Německu jako stálých členech Rady bezpečnosti bych pochyboval. (Bořivoj Hnízdo)

globálních záležitostí někdy vytváří velmi zvláštní kombinace. Takže bych v souvislosti s globalizací nemluvil o uniformitě, ale naopak vždy o nějaké výrazné zvláštnosti. To znamená, že ani regionalizace nebude vždy pouze regionální, protože i nové regionální mocnosti jako Čína, Indie nebo Brazílie se vždy budou snažit být hráči i na globální scéně, což dříve nebylo – v 19. století byla Británie skutečně jedinou globální mocností.

Indie a Čína, které jste zmínil, zažívají rapidní hospodářský růst. Mají i

mocností. U země, která bude mít v polovině století 1,6 miliardy lidí, tomu ani nemůže být jinak.

A co například mezinárodní organizace, zejména OSN – jaký má v dnešním světě vliv a může něco reálně měnit?

Já teď nemůžu říct, že nemůže, když vy jste na OSN napojeni... (úsměv)

Naopak, my o kritické hlasy stojíme, v rámci přípravných setkání se budeme věnovat třeba i reformě Rady bezpečnosti.

Bylo by velmi jednoduché mluvit o nevhodách, neúspěších a nepraktičnosti OSN. Já bych ale chtěl zdůraznit věc, o které se moc nemluví: OSN je jediná skutečně univerzální organizace. Často mluvíme o globálním systému, globální politice a tak podobě, ale jinou takovou organizaci nemáme. Z tohoto důvodu je důležitá.

Mluvíme-li o reformách OSN, znovu je jednoduché říci: OSN reflektuje dobu svého vzniku, je třeba změnit složení Rady bezpečnosti a právo

širovat oficiální atomový klub. Takže na Indii bych si rozhodně vsadil, možná i na Brazílii, velmi bych však pochyboval o Japonsku a Německu.

V čem podle vás tkví síla Brazílie? Přece jen se o ní nemluví tak často jako třeba o Indii.

Brazílie má samozřejmě své limity. Dnes je, pokud se nemýlím, sedmou největší ekonomikou světa, ale její nástup nebude tak výrazný jako u jiných zemí, protože nárůst její populace nebude tak velký. Je třeba si uvědomit, že Brazílie se v tomto století přes cifru 250 milionů obyvatel nedostane. To u Indie, Číny, Nigérie, Pákistánu či Indonésie budou nárůsty daleko větší. Pro Brazílii bych tedy spíš použil termín „regionální mocnost“ – tedy v Jižní Americe či jižním Atlantiku.

Iveta Moravcová,
Michael Rozsypal

Rozhovor v nezkrácené podobě naleznete na internetových stránkách www.studentsummit.cz.

„Pokud Indie zvládne ekonomický vývoj, tak nelze pochybovat o tom, že se stane globální mocností.“

byla účast těchto zemí vždy větší než třeba účast členských zemí NATO. To je myslím svým způsobem pro USA řešení, jak posílit americké postavení ve světě. Stále bych tedy ještě mluvil o unipolárním světě, nicméně multipolární svět, resp. makroregionalizace globálního systému se již zdá být za dveřmi.

ony šanci stát se globálními mocnostmi? A co Rusko – zmiňuje se sice jeho úpadek, je to ale na místě?

Rusko je dnes opět desátou největší ekonomikou světa, což je sice postaveno hlavně na exportu ropy, ale uvědomme si, že po rozpadu Sovětského svazu byla ruská ekonomika menší než nizo-

KDY PŘIJET NA DALŠÍ WORKSHOP?

2. workshop - 26. listopadu 2011
3. workshop - 17. prosince 2011
4. workshop - 28. ledna 2012
5. workshop - 18. únor 2012

Projevy: zakažte si všechny „zajímavé odbočky“

»pokračování ze str. 1

Jednou z mnoha povinností dobrého delegáta je umět veřejně vystupovat. Projev před plénem je jedinou příležitostí oslovit všechny účastníky Summitu současně a posílit tak tvoji pozici v budoucích jednáních. Každý bude vědět, jaké jsou priority tvého státu v dané otázce, kde leží hranice, za něž nezajdete a kde je naopak prostor pro kompromis. Dobrá řeč ti také umožní vybudovat si image silného diplomata, s nímž ostatní musí počítat.

CO VLASTNĚ ŘÍKAT?

Klíčovou součástí dobrého projevu je kvalitní obsah. Je tedy nutné si dobře promyslet, o čem budeš mluvit. Příprava obsahu rozhodně nemusí ležet jen na bedrech řečníka samotného – mluví přece za celou delegaci! Zde nabízejme několik jednoduchých rad, jichž je užitečně se držet.

Měj na paměti, že časový limit je neúprosný a rozhodně ti neumožní

rozebrat všechny jemné nuance zahraniční politiky tvé země – budeš si muset určit, co je podstatné. Striktně se drž tématu a zakaž si všechny „zajímavé odbočky“. Polož si následující otázky: Jaké jsou priority mého státu v této otázce? Jaký je náš ideál, tj. na čem by se mezinárodní společenství shodlo, kdybychom měli „kouzelnou hůlku“? Jaká nese daná otázka rizika;

formace o zahraniční politice svého státu – na internetových stránkách vlády a ministerstva zahraničí, v projevech čelních představitelů tvého státu na důležitých summitech apod. Zajímavou inspirací mohou být vystoupení tvých reálných protějšků – diplomatů zastupujících tvou zemi při OSN.

Je dobré, když se projev může opřít o tvrdá data – čísla, statistiky, příklady.

„Dobrá řeč ti umožní vybudovat si image silného diplomata, s nímž ostatní musí počítat.“

čeho by se měla mezinárodní komunita v každém případě vyvarovat? Pokud se domníváš, že se s těmito otázkami zvládneš rychle vypořádat, můžeš přidat ještě dotaz: „Kde očekávám největší spory s ostatními státy a kudy může vést cesta k jejich vyřešení?“

Kde na tyto otázky hledat odpověď? Na týchž místech, na nichž hledáš in-

V žádném případě to s nimi ale nepřeháněj – unudil bys posluchače k smrti! Optimem je jedno nebo dvě zajímavá čísla, která dobře ilustrují tvou myšlenku.

STRUKTURA

Je nemožné přijít s jednoduchým receptem jak svůj projev jasně a pře-

hledně uspořádat – struktura je totiž těsně provázána s obsahem. Obecně je ale dobré vyhnout se dlouhým souvětím a složitým konstrukcím. Neboj se mluvit „po lopatě“ – snaha o květnatou mluvu zpravidla končí nepřehlednou směsí frází. Začni krátkým, dobře znějícím úvodem (ideální bývá vhodný citát), přejdi k jedné či dvěma hlavním myšlenkám a v závěru shrň do jedné či dvou úderných vět to nejdůležitější – tedy to, co si posluchači z tvého projevu určitě musí zapamatovat.

PŘEDNES

K dobrému přednesu ti pomůže, když zachováš klid. Uvědom si, že nehrozí, že by ses před publikem ztrapnil. Účastníci PSS mají tu dobrou vlastnost, že si pamatují pouze dobré projevy, ty méně povedené rychle upadnou v zapomnění. Není se tedy čeho bát.

Mluv nahlas, vyhni se přílišné rychlosti, za důležitými myšlenkami udělej pauzu. Udržuj oční kontakt s publikem – v žádném případě projev nečti z papíru! Nejlépe měj připravených pár poznámek, tedy hlavních bodů a vět-ných obrátů; zbytek projevu ale říkej spatra. Přesvědčivému přednesu svědčí příprava – nacvičuj s kolegy z delegace nebo doma před zrcadlem. Ze začátku si možná budeš připadat malinko hloupě, ale tento pocit rychle opadne. Když budeš s projevem spokojen ty sám, bude se líbit i posluchačům.

Michal Pečeňa

ODPOSLECHNUTO V KULOÁRECH

Libor Jordán: „Summit je značka“

Kdo by si myslel, že nejzajímavější lidé na Summitu jsou ti, kteří často hovoří ze stupínku a jsou nejvíce na očích, by byl po setkání s Liborem Jordánem rychle vyveden z omylu. A to je přesně důvod, proč jsme se vám rozhodli prozradit i něco o sekretariátnících samotných. Co nám tedy na sebe prozradil Libor, člen organizačního týmu?

Tento mírně zamračený člen sekretariátu, který se na Summitu stará o registraci a je zároveň členem organizačního týmu, je člověkem, který na první pohled mnoho neodhalí. Ale o to více se v něm skrývá. Libor ve svých jedenadvaceti letech procestoval prakticky celý anglicky hovořící svět – studoval v USA, ale navštívil například i Austrálii či Havaj. A společný jmenovatel jeho cest? Libor je jedním z lidí, kteří mají to štěstí, že jejich odbornost je jim skutečně blízká.

CHCI SI BÝT JISTÝ SÁM SEBOU

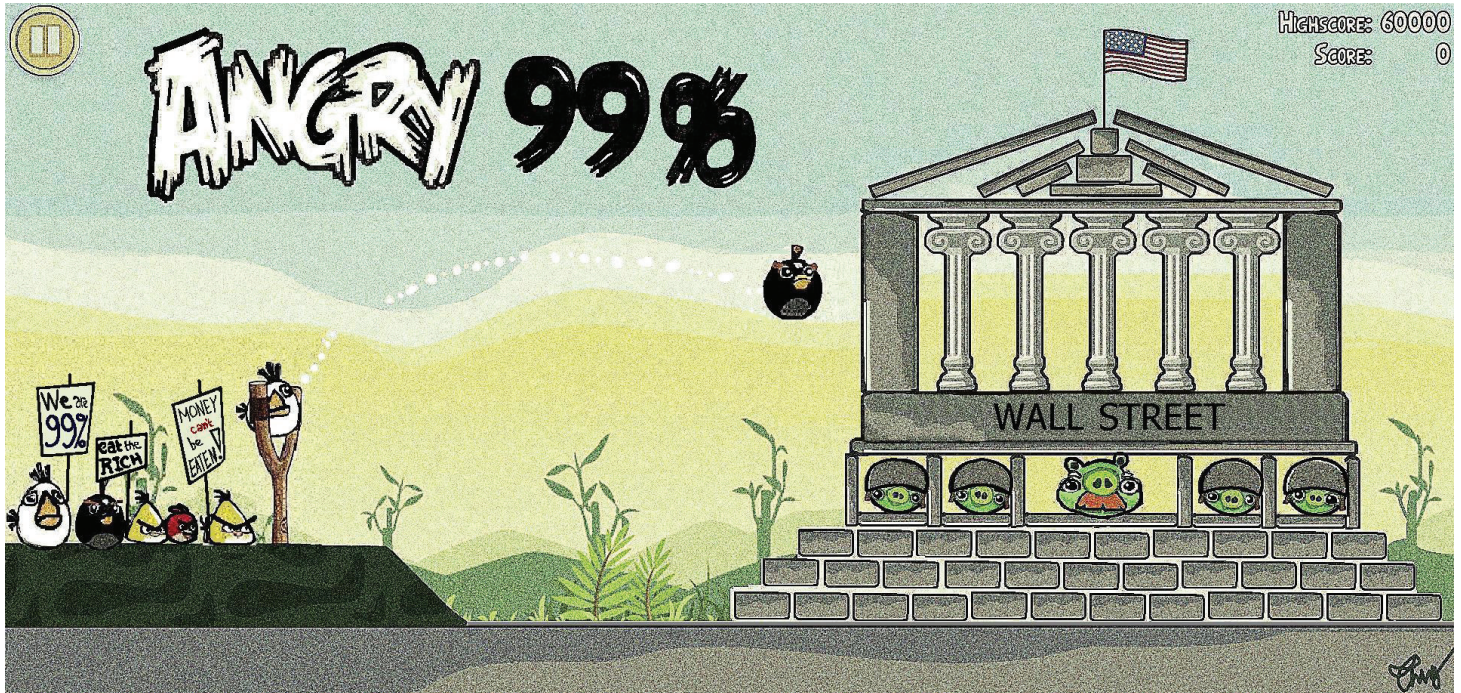
Studium marketingové komunikace a zájemů v jeho rodině, které je s tímto oborem také spojené, umožnily Liborovi takto cestovat – a on toho plně

využil. „Myslím si, že Summit je také značka. Jak tím, jak je vnímán jinde, například na některých VŠ, tak ve smyslu, jak jím někteří lidé žijí. Je to trochu

„Chci si být jistý sám sebou.“

image,“ říká Libor. On ovšem není tím, kdo by svému oboru podléhal. Zůstává zamyšlený, trochu samotářský a hlavně upřímný. Shrnuje to slovy: „Pokud bych měl jít jednou do politiky, chci si předtím být jistý sám sebou. Nechci být závislý nebo se muset všem omlouvat za cokoliv, co si myslím.“

Matouš Hruška

TVÁŘE EVROPY

Komu zavolat, když chci mluvit s Evropou?

Henry Kissinger, někdejší šéf americké diplomacie, si měl v sedmdesátých letech postěžovat, že nemůže jednoduše zvednout telefon a „zavolat Evropě.“ Od té doby uběhlo již téměř čtyřicet let, během nichž se evropská integrace neustále prohlubovala. Podařilo se tento ožehavý problém vyřešit?

Kissingerův povzdech sice může působit jako typicky americký zjednodušující pohled na věc, v době studené války ale jistě šlo o reálný problém. Západní Evropa byla tehdy nejvýznamnějším spojencem USA a v případě krize by Američanům nezbylo

F. Kennedy a N. Chruščov díky přímému telefonickému rozhovoru zabránili hrozícímu jadernému konfliktu.

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL

Trvalo několik desetiletí, než evropské státy začaly spolupracovat vedle

pak snažila tuto politiku personifikovat zřízením funkce příslušného vysokého představitele. Do funkce „pana Evropy“ byl jako první jmenován španělský diplomat Javier Solana.

Funkce vysokého představitele se sice osvědčila v dobách klidu a míru, jenže v krizových chvílích velké evropské státy nemívají jednotný názor a evropské instituce obcházejí. Při kontroverzním vojenském zásahu do Iráku byl Solana odstaven na vedlejší kolej a rozjela se bilaterální vyjednávání mezi Washingtonem a jednotlivými evropskými metropolemi.

BLAIRA NE, NEBUDEME VIDĚT

Jedním z argumentů při prosazování Ústavy pro Evropu a posléze Lisabonské smlouvy bylo posílení pravomocí vysokého představitele a vytvoření postu stálého předsedy Evropské rady, takzvaného „prezidenta EU“. Kissingerova otázka tak měla být zodpovězena jednou provždy, tím spíše, že nejhvěšším kandidátem byl britský premiér Tony Blair, jeden z možná nejznámějších politiků na světě. Jenže nakonec

tento post obsadil belgický premiér Herman Van Rompuy, a šéfkou diplomacie se stala britská baronka Catherine Ashtonová.

Po volbě se novináři ptali, komu by měl nyní Barack Obama volat. „Netrpělivě čekám na první telefonát,“ řekl po chvíli ticha s úsměvem Van Rompuy. Předseda Evropské komise José Manuel Barroso jej nicméně opravil, že vhodnější by bylo zavolat Ashtonové.

Otázkou pak samozřejmě zůstává, proč byly oba posty obsazeny takřka neznámými lidmi, navíc bez větších zkušeností s mezinárodní politikou. Zlí jazykové tvrdí, že jmenování výrazných osobností si nepřáli čelní představitelé významných členských zemí, aby je na světovém poli nezastínily. Nejvýraznější a zřejmě také nejmocnější unijní osobou tak zůstal José M. Barroso.

OSA SARKOZY – MERKELOVÁ

Obcházení evropských institucí můžeme sledovat i po schválení Lisabonské smlouvy. Krize eurozóny je sice zásadním problémem pro celou Evropu, ale přesto se spíše než v Bruselu řeší na summitech členských zemí a klíčová jednání probíhají na ose Sarkozy – Merkelová. Dokonce se objevily plány na vytvoření jednotné vlády eurozóny. Tato jednání mimo evropské instituce nezvykle ostře kritizoval dokonce i sám José M. Barroso.

Být Kissingerem, komu byste zavolali dnes?

„Kennedy a Chruščov díky telefonátu zabránili hrozícímu jadernému konfliktu.“ A co udělá Evropa?

nic jiného než obvolávat jednotlivé hlavy států či ministry zahraničí. Existují přitom i efektivnější způsoby řešení konfliktů; například roku 1962 se během Karibské krize osvědčilo zavedení „horké linky“ mezi Kremlem a Bílým domem. Tehdy J.

ekonomické také na politické úrovni. Kissingerovu výtku pak měla řešit společná zahraniční a bezpečnostní politika, tzv. druhý pilíř EU, založený Maastrichtskou smlouvou roku 1992. Amsterdamská smlouva z roku 1997 se

NEKLIDNÉ (PŮL)STOLETÍ

Občanská válka na Srí Lance

STEVENCUNTY.COM

Teprve před dvěma lety skončil krvavý konflikt na jihoasijské Srí Lance. Více než čtvrt století tam separatistická organizace Tamilští tygři bojovala s vládou za vytvoření nezávislého tamilského státu na severovýchodě země. Proč začala, jak probíhala a která skončila občanská válka, které padlo za oběť až 100 000 lidí?

Srílanská občanská válka může posloužit jako takřka učebnicový příklad konfliktu vzniklého na etnické a náboženské bázi. Podobných, a dokonce i mnohem krvavějších konfliktů najdeme v moderních dějinách zejména rozvojového světa bohužel opravdu mnoho (několika z nich se ostatně budeme věnovat v tomto seriálu). Ten srílanský můžeme naštěstí zařadit mezi několik málo případů, které skončily relativně dobře.

Východní pobřeží pak obývají obě velké etnické skupiny, vedle nich zde ale žije i významná muslimská menšina – potomci arabských obchodníků zvaní Maurové, tvořící zhruba 7 % populace.

Zatímco Sinhálci vyznávají buddhismus a jsou indoevropského původu, Tamilové jsou příslušníky drávidské jazykové skupiny, jež zřejmě prapůvodně obývala celý indický subkontinent, avšak byla postupně silnějšími etniky vytlačena do jižních oblastí Indie a též na sever ost-

„Zpočátku indická vláda Tamily nepřímo podporovala poskytováním zbraní, později rebelům dovážela potraviny a zdravotnický materiál.“

Demokratická socialistická republika Srí Lanka leží na ostrově Cejlon v Indickém oceánu. Od Indie je oddělena úžinou Palk. Hlavním městem je Srí Džajavardanapura Kotte (největším městem je ale dřívější metropole Colombo) a počet obyvatel přesahuje dvacet milionů.

Na ostrově nalezneme tři významná etnika. Sinhálci jsou dominantní na většině území (tvoří zhruba ¾ celkové populace). Výjimku tvoří zejména sever země, který obývají Tamilové (17 %).

rova Cejlon. Je tedy nutné si uvědomit, že Tamilové tato území obývali od dávných dob, hovoří se dokonce o době přelomu letopočtů.

Konflikt se ale vyhroutil především za doby Britské Indie, obrovského koloniálního území v jižní Asii. Cejlon Britové ovládali (po Portugalcích a Nizozemcích) od počátku 19. století a v průběhu tohoto a následujícího století na ostrov, a to konkrétně na jeho čajové a kávové plantáže, zaměřily statisíce dělníků. Na-

pětí mezi etniky tak postupně narůstalo, přičemž k zásadním událostem došlo po rozpadu britského koloniálního panství v roce 1948, kdy správa Cejlonu přešla do rukou většinových Sinhálců.

Tamilové měli být vyhoštěni, což vedlo v padesátých letech k prvním krvavým střetům. V první polovině šedesátých let se začala rodit tamilská separatistická hnutí a v roce 1972 vznikla organizace Tamilští noví tygři (TNT), která získala i podporu Tamilů v zahraničí. Poté byla vytvořena politická strana hájící zájmy Tamilů na Srí Lance - Tamilská národní aliance (TULF), která se roku 1977 stala nejsilnější opoziční partají. Nedlouho poté začalo docházet k pogromům na Tamily, kterým nebyla TULF schopna zabránit. V důsledku toho přibýlo ozbrojených tamilských skupin, z nichž nejsilnější byla právě TNT, nově přejmenovaná na „Tygři osvobození tamilského šílu“ (LTTE). Ta útočila na orgány státní správy i umírněné Tamily, kteří byli ochotni jednat s vládou.

ZAČÁTEK VÁLKY

Za oficiální počátek války je považován červenec 1983, kdy členové LTTE zaútočili na sinhálskou vojenskou hlídku „Four four bravo“ a zabili 13 vojáků. V Colombu v odvetné akci zabily stovky Tamilů a další prchli z oblastí, kde převážovali Sinhálci. V následujících letech pokračovaly krvavé útoky z obou stran, při kterých umírali hlavně nevinní civilisté.

V roce 1985 skončil první mírový dialog neúspěchem; i tak ale vláda získala

převahu a dokázala ozbrojené tamilské složky zatlačit až na severní okraj ostrova. LTTE byla proto nucena změnit strategii a roku 1987 začala používat sebevražedné útoky, kterých za celou dobu konfliktu provedla přes 170.

INDICKÁ INTERVENCE

O konflikt se zajímala i sousední Indie – jednak na jejím území žilo přes 60 milionů Tamilů, což vyvolávalo obavy, zda se boje nemožou přesunout i na indické území, jednak by porážka Tamilů na Srí Lance vedla k přílivu uprchlíků. Zpočátku indická vláda Tamily nepřímo podporovala poskytováním zbraní, později rebelům dovážela potraviny a zdravotnický materiál. Srílanská vláda viděla, že Indie nenechá Tamily padnout, a proto s ní podepsala v létě 1987 Indicko-srílanskou mírovou dohodu. Ta měla Tamilům přinést různá privilegia, například decentralizaci vlády či uznání tamilštiny jako oficiálního jazyka. Na oplátku měla Indie poslat do tamilských provincií jednotky dohlížející na klid zbraní. S dohodou souhlasily i ozbrojené jednotky Tamilů. Indické jednotky odzbrojily všechny separatistické skupiny až na Tamilské tygry. S těmi se dostaly do ozbrojeného střetu, při kterém zemřelo přes tisíc indických vojáků.

Přítomnost Indů však vyvolala nelibost u sinhálského obyvatelstva a na jihu země vypuklo povstání, v jehož čele stávaná Lidová osvobozená fronta, jakási srílanská komunistická strana.

»pokračování na str. 11

NEKLIDNÉ (PŮL)STOLETÍ

»pokračování ze str. 10

Během dvou let si tato rebelie vyžádala okolo 50 000 životů a vyvrcholila tajnou dohodou vlády a Tamilských tygrů o zastavení bojů. Indická armáda však nadále pokračovala v operacích, které skončily až po změně indického premiéra; jejich poslední voják opustil Srí Lanku v květnu 1990. Indická pomoc Tamilům skončila v roce 1991 po útoku na expremiéra Rádživa Gándhího, ze kterého byli podezíráni právě Tamilští tygři.

DEVADESÁTÁ LÉTA

Počátek devadesátých let se nesl v duchu krvavých masakrů; jeden z nejhorších proběhl v červnu 1990, kdy LTTE popravila přes 600 srílanských policistů. Vláda reagovala embargem na dovoz potravin a zdravotnického materiálu a začala povstalce bombardovat. Ti v odpověď zintenzivnili útoky a v říjnu 1991 provedli akci, při které zabili 166 civilních obyvatel muslimského vyznání, přičemž tento počín zařadil LTTE mezi teroristické organizace. Muslimové organizovali odvetné útoky na Tamily, těm se ale podařilo vytlačit je ze svých území; odejít muselo přes 70 000 muslimů.

Největší bitva konfliktu se uskutečnila v červenci 1991. Ve Sloním průsmyku u Jaffny oblehlo pět tisíc tamilských ozbrojenců vládní vojska, během jednoho měsíce padlo přes dva tisíce vojáků na obou stranách a vše ukončil až příchod vládních posil.

Srílanská vláda začala ztrácet pozice; v květnu 1993 LTTE dokonce spáchala úspěšný atentát na prezidenta Ranasinghe Premadasa. Po něm se nakrátko stal prezidentem Dingiri Banda Wijetunga a po volbách v roce 1994 do prezidentského křesla usedla Chandrika Kumaratunga. Ta prosazovala mírové řešení problému a v lednu 1995 bylo skutečně vyhlášeno příměří, které však trvalo jen do dubna. Poté se vláda obrátila k heslu „Válka za mír“ a během několika týdnů dobyla město Jaffna, které bylo od počátku války baštou rebelů. Tamilové na oplátku dobyli město Mullaitivu a zabili přes 1 500 vojáků a zajatců. To byla poslední kapka pro srílanskou vládu, která po tomto činu postavila organizaci Tamilských tygrů mimo zákon, čímž omezila její financování.

Přesto se do konce devadesátých let LTTE dařilo vyhrávat důležité bitvy a úspěšně postupovat směrem k vládou obléhané Jaffně. V dubnu 2000 Tamilové ovládli Sloní průsmyk, ale město vládní vojska udržela. Během tamilského postupu byl také spáchán atentát na Chandriku Kumaratungu, při kterém přišla o oko, ale přežila a podruhé vyhrála volby.

POSLEDNÍ ROKY VÁLKY

Od roku 2000 začaly probíhat mírové konference. První klid zbraní vyhlásila LTTE už v prosinci 2000, ale vydržel jen do následujícího dubna. Separatisté sami začali projevovat zájem o mír po událostech z 11. září 2001, a to kvůli obavám, že USA by v rámci boje proti terorismu mohly začít podporovat srílanskou vládu. Po předčasných volbách se nová vláda zavázala najít mírové řešení konfliktu. To se začalo rýsovat už na konci roku 2001, kdy Tamilové i vláda vyhlásili klid zbraní a v únoru 2002 obě strany podepsaly Memorandum porozumění, které válku přerušilo. Tamilští tygři se vzdali představy samostatného státu a obě strany si vyměnily válečné zajatce. Avšak již od chvíle uzavření příměří se objevovaly problémy – prezidentka na rozdíl od vlády Tamilům nevěřila a ti zase nedodržovali podmínky dohody – například tím, že nabírali nové vojáky.

Rok po podepsání memoranda byla mírová jednání přerušena. Tamilové požadovali zřízení správních celků na severu a východě země, které by měli pod kontrolou. To zvedlo vlnu protestů u srílanského obyvatelstva; Kumaratanga vyhlásila nad republikou stanné právo a v roce 2004 se konaly předčasné volby – nová vláda byla odhodlána pokračovat v mírovém dialogu, i přesto však docházelo k dalšímu násilí.

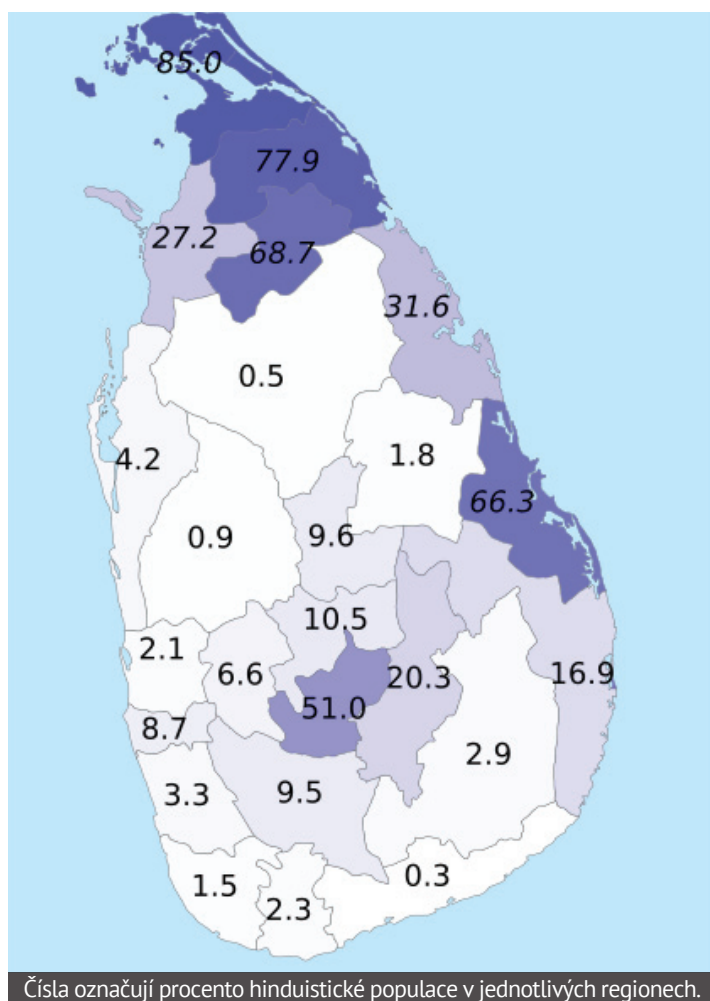
Období míru poznamenalo i Tamilské tygry, kteří se začali hádat o rozdělení moci. Vypukly boje mezi jejich severním a východním křídlem, které se poté oficiálně odpojilo od organizace.

Poté, co stát v roce 2005 (opět) vyměnil prezidenta i vládu, oznámil

„Během konfliktu bylo provedeno téměř 200 sebevražedných útoků.“

tamilský vůdce Vellupiláj Prabhakaran, že jsou připraveni k obnovení konfliktu. Do jednání se vložily další státy a v roce 2006 se podařilo násilí utlumit. Na scéně se však objevila nová organizace, která obvinila vládu ze spolupráce s LTTE a provedla několik atentátů na civilisty. Mírová jednání byla odložena na neurčito a přerušené boje pokračovaly s původní intenzitou.

V prosinci 2006 představila armáda nový bojový plán, podle kterého měla nejdříve dobýt Tamily ovládaný východ a poté sever ostrova. Akce ale musela být hned zpočátku přerušena pro velký počet civilistů na bojovém území a blížící se monzunové deště. K obnovení došlo v lednu 2007 a armádě se podařilo znemožnit zásobo-

Čísla označují procento hinduistické populace v jednotlivých regionech.

loneplanet.com

Co to bylo?

Občanská válka mezi separatistickou organizací Tamilských tygrů a oficiální vládou Srí Lanky, po část trvání konfliktu podporovanou Indií.

Doba trvání

23. červenec 1983 – 18. květen 2009

Kdo byl kdo?

Sinhálci a Tamilové – dvě odlišné etnické skupiny žijící na Srí Lance. Tamilští tygři (později LTTE) – organizace požadující část území na severu a východě země. Chandrika Kumaratunga – prezidentka po většinu doby trvání konfliktu. Vellupiláj Prabhakaran – hlavní vůdce Tamilských tygrů, který byl zabit na útěku po skončení konfliktu.

Výsledky konfliktu

Vítězství srílanské vlády a potlačení separatistů, ale také téměř 100 000 mrtvých, z toho velká část civilistů.

vání daných oblastí. Později vojska dobyla klíčové základny vyčerpaných Tamilských tygrů a získala kontrolu nad dálnicí; separatisté byli vytlačeni a rozhořely se boje mezi armádou a LTTE na severu.

Na konci roku byl na žádost ministra obrany vyhlášen klid zbraní, který ale Tamilové nedodržovali, a tak došlo k obnovení vládní ofenzivy. Rebelové byli v úzkých a sami podali žádost na obnovu klidu zbraní, která však byla zamítnuta. Poslední město obléhané LTTE bylo dobyto 2. ledna 2009 a

Tygři byli vytlačeni do bezbojové zóny. Významnou událostí se při vládních zásazích na severu Srí Lanky stalo bombardování, které zabilo na 400 a zranilo 800 civilních obyvatel tamilské příslušnosti; vláda však obvinění odmítla s tvrzením, že při bojích používá jen lehkou vojenskou techniku. V polovině května prolomila armáda poslední linii a obsadila celé území. Tamilští tygři byli poraženi.

Laura Havlová,
Kristián Léko

Rada bezpečnosti – UNSC

Pražský studentský summit se vrací a s ním i Rada bezpečnosti. Stejně jako v minulých letech se i tento rok bude snažit dostat své pověsti nejdynamičtějšího orgánu OSN. Vyřeší přitom několik bezpečnostních krizí a nabídne i něco navíc.

ODPOVĚDNOST BAVIT

Konkurz na témata, se kterými se budou moci delegáti Rady letos seznámit, nebyl v záplavě aktuálních i dlouhotrvajících světových problémů zdaleka snadný. Naštěstí pro předsednictvo nebylo nutné udělit pouze první cenu, a tak se delegáti během následujících několika měsíců dozvědí o zdroji napětí na neklidné thajsko-kambodžské hranici, problematice pi-

rnw.nl

rátství u somálských břehů a pochopí, co obnáší tzv. Odpovědnost chránit (R2P). Také na ně čeká horká novinka v podobě simulace volby generálního tajemníka OSN.

RADA POPRVÉ

Předsednictvo Rady bezpečnosti věří, že dobrý začátek je klíčem k úspěchu. Po nezbytném seznámení s předsed-

nictvem, s ostatními delegáty a v neoplední řadě s Radou jako s orgánem,

AGENDA

- Somálsko: problematika pirátství
- neklidná thajsko-kambodžská hranice
- R2P aneb Odpovědnost za ochranu

Program workshopu

- úvod: představení Rady bezpečnosti
- tipy a triky pro jednání
- týmová vyjednávací hra

byla proto pro delegáty nachystaná prezentace o samotném jednání v Radě, a to z dílny našeho legendárního delegáta a místopředsedy Michala Pečeni. A protože napínavé, realistické a efektivní jednání je to, o co nám jde především, završí první workshop týmová vyjednávací hra, která bude mít za cíl uvést představené tipy a triky do praxe.

Lucie Ottingerová

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

Aktuální společenské i ekonomické otázky - to a ještě mnohem více nabízí účast v Hospodářské a sociální radě. Mezi hlavní úkoly ECOSOC patří monitorování světové ekonomiky a v mnoha přípa-

AGENDA

- odstraňování následků humanitárních krizí
- obchodní bariéry mezi rozvíjeným a rozvojovým světem
- problematika drog v mezinárodním organizovaném zločinu
- stabilizace zhroutěných států

dech také pečlivě sledování humanitární situace po celém světě.

A jaká témata bude mít v hledáčku letos?

DROGY A HUMANITÁRNÍ KRIZE

Letošní agenda klade důraz na rozvojové aspekty mezinárodní spolupráce.

ac.il

ECOSOC se pokusí vytvořit efektivní plán pro odstraňování následků humanitárních krizí a bude se věnovat stabilizaci zhroutěných států. Rozebere problematiku drog v mezinárodním organizovaném zločinu a bude projednávat i jedno ryze ekonomické téma: obchodní bariéry mezi rozvinutým a rozvojovým světem.

SEZNAMTE SE, ECOSOC

První přípravné setkání se ponese v seznamovacím duchu. Delegáti se poznají navzájem i s předsednictvem, rozvíčí své mluvicí svaly při vyjednávacích hrách a podniknou výpravu do tajů mezinárodního ekonomického systému. Svou paměť podrobí zkoušce při snaze

zapamatovat si základy Jednacího řádu a tipy pro psaní dechberoucích stanovisek. Po závěrečném exkurzu do problematiky prvního bodu agendy jistě opustí místnost ECOSOC s hlavou plnou nových nápadů a chutí pustit se do dalšího ekonomicky sociálního dobrodružství.

Veronika Kadlecová

Program workshopu

- představení orgánu a vyjednávací hry
- mezinárodní ekonomický systém
- základy Jednacího řádu
- úvod do prvního bodu agendy

Rada pro lidská práva – HRC

euodserver.com

Volit v demokratických volbách, nahlas vyjádřit svůj názor, vlastnit byt a mít kde spát, mít možnost se obrátit na spravedlivý a nezávislý soud, nebát se dát najevo svou víru... Lidská práva a svobody se nás neustále dotýkají a nikdy nepřestanou být aktuální. Proto existuje Rada pro lidská práva (Human Rights Council), jež se zabývá právě dodržováním těchto

základních lidských práv a svobod. Na jaká témata se HRC, jak bývá Rada běžně nazývána, zaměří v letošním roce?

CO HRC ČEKÁ A NEMINE

Agenda bude nejen pestrá, ale především také aktuální. Hned prvním bodem agendy totiž nebude nic jiného menšího než problematika lidských práv ve vnitrostátních konfliktech - práv civilistů na pozadí dynamických změn uvnitř státu.

AGENDA

- lidská práva ve vnitrostátních konfliktech: Práva civilistů na pozadí dynamických změn uvnitř státu
- ochrana práv leseb, gayů, bisexuálů a transgender osob
- mezinárodní pomoc: Pomoc zaměřená na podporu lidských práv ve světě (význam a role zvláštních zpravodajů OSN)

V rámci druhého bodu agendy se delegáti zaměří na ochranu práv leseb, gayů, bisexuálů a transgender osob a třetím bodem pro letošní ročník bude mezinárodní pomoc, konkrétně pomoc zaměřená na podporu lidských práv ve světě a význam a role zvláštních zpravodajů OSN.

A CO PRVNÍ WORKSHOP?

Než se začne pořádně jednat a pracovat, je třeba se nejprve seznámit. Na

úvodním setkání delegáti interaktivní formou přičichnou k problematice lidských práv, představí se jim předsednictvo a nebude chybět ani zajímavý host.

Šárka Ošťádalová

Program workshopu

- představení HRC a předsednictva
- úvod do problematiky lidských práv
- poznávací kolečko aneb co nám na sebe prozradí delegáti?
- host: Jiří Bejček (Amnesty International) a interaktivní seznámení s lidskými právy

Organizace OSN výchovu, vědu a kulturu – UNESCO

Věřejnost zná Organizaci pro výchovu, vědu a kulturu především ve spojitosti s programem kulturního dědictví. Samozřejmě to ale není jeho jediná aktivita, a až to může někoho překvapit, tento orgán se ve skutečnosti zabývá širokou škálou témat, svobodou projevu počínaje a etikou lékařských otázek rozhodně nekonče.

NEJDE JEN O PAMÁTKY

UNESCO je letos na Pražském studentském summitu nováčkem. To však nebrání tomu, aby delegátům nabídlo pestrý program, atraktivní agendu, a tedy jedinečný požitek z celého projektu. Delegáti se během přípravných setkání seznámí s problematikou svobody informací, jež bohužel i v době rozvoje

4.bp.blogspot.com

moderních technologií a internetu stále naráží na množství překážek. Dalším bodem agendy je výzkum kmenových buněk, který kromě senzací v lékařském světě vyvolává i řadu etických

sporů. V neposlední řadě budou delegáti postaveni před problematiku sexuální výchovy, která představuje jedno z nejkontroverznějších témat posledního desetiletí.

AGENDA

- svoboda informací
- výzkum kmenových buněk
- problematika sexuální výchovy v rámci preventivního vzdělávání
- světové dědictví UNESCO

NABÍTÝ PROGRAM

Během prvního workshopu se účastníci po vzájemném seznámení dozvědí základní informace o UNESCO i o samotném OSN. Je pro ně připravena prezentace o tom, co výchova, věda a kultura vlastně jsou. Dále jim bude představena specialita UNESCO, a to simulace procesu zápisu památky na seznam světového dědictví. Bohatý program prvního workshopu doplní řečnické a vyjednávací hry.

Thu Thuy Truong

Program workshopu

- úvod - OSN a UNESCO
- světové dědictví UNESCO
- rétorické a vyjednávací hry

Program OSN pro životní prostředí – UNEP

unep.org

UNEP je nepochybně nejlepším místem na Summitu pro ty, které zajímají témata jako energetika, ochrana přírody či udržitelný rozvoj. UNEP, který na Summitu navazuje na tradici Komise pro udržitelný rozvoj, se v rámci OSN zabývá skutečnými problémy, řeší neodkladné výzvy a hledá reálná a dlouhotrvající

řešení. A to vše především na poli životního prostředí. Zcela jedinečný je pak převahou afrických států.

BODY AGENDY

Letos se UNEP bude zabývat klíčovými tématy, jako je desertifikace, energetika a nadměrný rybolov. Každému bodu agendy bude UNEP věnovat jedno

AGENDA

- desertifikace
- energetika
- nadměrný rybolov

přípravné setkání, kde delegáti dostanou příležitost seznámit se s důležitými fakty, přednést stanovisko své země a především se zapojit do debaty.

PRVNÍ SETKÁNÍ

Na našem prvním setkání se budeme hlavně seznamovat s fungováním orgánu, jeho předsednictvem a hlavně s ostatními delegáty. A jak to tedy bude vypadat? Delegáti se dozvědí základní informace o UNEP, zjistí, jak psát orgá-

Program workshopu

- prezentace UNEP, předsednictva a základních pojmů
- seznamovací hry, hry na rozmluvení
- úvod ke stanoviskům, jednacímú řádu, první bod agendy

nové dokumenty, seznámí se s Jednáním řádem a také s prvním bodem agendy. Nadto proběhne náležitá výměna názorů o banánech, vyhodíme někoho z balónu a až se všichni dobře poznají a propletou navzájem, tak se zase pokusí roztrhnout.

Michael Miňovský

Světová obchodní organizace – WTO

Program workshopu

- seznamovací interaktivní hra
- principy mnohostranného obchodního systému
- vyjednávání v rámci WTO
- host – Richard Gracla
- welcome drink + neformální diskuze s hostem
- seznámení se stanovisky

kava-online.cz

Jak již může název Světové obchodní organizace (WTO) napovídat, jejím cílem je liberalizace mezinárodního trhu prostřednictvím odbourávání obchodních bariér. Na její půdě se určují závazná pravidla mezinárodní ob-

chodu formou konsenzuální shody všech členů, zajišťuje se jejich dodržování a těž se zde urovnávají obchodní spory mezi členskými státy.

O ČEM SE BUDE JEDNAT

V tomto ročníku byla agenda výrazně obměněna. Kromě tradiční tematiky zemědělství, která je letos zaměřena na cla, se budou delegáti zabývat programem Aid for Trade (tj. usnadňováním obchodu) v rámci zahraniční rozvojové spolupráce a chybět nebudou ani práva k duševnímu vlastnictví, konkrétně v oblasti zeměpisných označení.

DO VÍRU INFORMACÍ

Delegáti necht' si s sebou na první workshop vezmou dobrou náladu, odhodlání a především čistou hlavu, neboť program je skutečně plný do posledního vydechnutí. Zahájen bude odlehčenou seznamovací hrou, kterou

AGENDA

- cla v zemědělství
- usnadňování obchodu
- TRIPS – zeměpisná označení

vystrídají krátké, avšak o to zajímavější prezentace o principech mnohostranného obchodního systému a vyjednávání v rámci WTO. Poté se ujme slova ekonom Richard Gracla, absolvent London School of Economics, jenž bude hovořit o přínosech a negativních aspektech liberalizace obchodu a jenž se rád zúčastní i našeho tzv. welcome drinku, již několik let tak oblíbeného u našich delegátů.

Vojtěch Fiala

MODEL NATO ✦

First Success of Model NATO

Dear delegates, did you manage to win a seat in the North Atlantic Council? Have you already found some interesting facts about your country? Are you ready?

THEN WELCOME ABOARD!

So far, the sixth year of Model NATO has indeed been revolutionary! There was a single word on the agenda of Model NATO Team during September

– promotion! The goal was to contact every human being on earth. We spent hours and hours in front of our computer screens. Nevertheless, the energy we all put into it was worth it. I am very pleased

to announce publicly that this year we registered a record-breaking number of applications! We received twice as many applications as the number of seats available. Well done, all of you who have made it into the North Atlantic Council! If you did not, do not worry and simply try next year.

I would like to thank all of those who helped us. We all did an amazing job at putting together a very strong team of students who can now explore the issues of international relations and security and meet new people with a similar desire. I believe that this year could not have started any better.

And you, my dear ambassadors, prepare for the ride of your life. Model NATO is starting right now!

Kateřina Pleskotová

Hurry up, Model NATO begins

Make use of the opportunity to discuss matters of international importance – in English. Something to be thrilled, not worried about.

Many months have passed since the last conference and the issues on the table are pressing. The ambassadors of the North Atlantic Council gather at the University of Economics in Prague from all over the republic to stand up to the challenges today's world puts before them. And they enjoy every bit of it.

GETTING STARTED

The first workshop gives the delegates the opportunity to get to know each other, start getting used to communicating in English and have some fun during the ice-breaking games. The main focus today will be put on language

skills, so that every delegate has the chance to practice and develop their command of English. This will prove cru-

cial in the upcoming workshops as well as at the conference and it will also pay off greatly later in life. But do not worry.

It is not about grammar, the content is what matters the most.

CHALLENGES TO OVERCOME

This year, the delegates from all over the Czech Republic will discuss topics such as Afghanistan, NATO's

the real world or in the simulated world can be very quickly projected into the discussions. The delegates will have to react fast and be ready to overcome any challenges that present themselves unexpectedly.

ESTABLISHING NEW FRIENDSHIPS

Apart from discussing important topics of the day, the delegates will get to know each other, find new friends and meet in informal environment. Even though the delegates' countries may hold contradictory stances in the negotiations, they can become good friends during the breaks. Meeting people with a common interest or hobby is priceless.

Alena Zikmundová

Do diplomacie se nechodí vždy v kostýmku.

Důležité je být připraven.

Správný diplomat ale vše zvládne s úsměvem.

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Hlavní partner Modelu EU

Zastoupení
Evropské komise
v České republice

Univerzitní
partner

Partner zahájení

interhotel
AMBASSADOR
ZLATÁ HUSA
*****

Partner jednání

Dodavatelé služeb

zátiší group

KONICA MINOLTA

Mediální partneři

RESPEKT

Partner Chronicle

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs